

K-06

Grunnleggende ferdigheter, hovedområder og kompetansemål

NORSK TEGNSPRÅK 1.-10. TRINN

«Målet for opplæringa er å ruste barn, unge og vaksne til å møte livsets oppgåver og meistre utfordringar saman med andre. Ho skal gi kvar elev kompetanse til å ta hand om seg sjølv og sitt liv, og samtidig overskott og vilje til å vere andre til hjelp»

Det meningssøkende menneske

Det allmenndannede menneske

Det samarbeidende menneske

Det integrerte menneske

Det arbeidende menneske

Det miljøbevisste menneske

FORMÅL

Tegnspråkfaget er sentralt for kulturforståelse, kommunikasjon, dannelse og identitetsutvikling. Et hovedmål for opplæringen i tegnspråk gjennom hele grunnopplæringen er språklig selvtilit og trygghet i egen kultur som grunnlag for å utvikle identitet, respekt for andre og livslang læring. Gjennom aktiv bruk av tegnspråk innlemmes barn og unge i kultur og samfunnsliv. For døve og tunghørte elever er tegnspråk en nøkkel til aktiv deltakelse i større og mindre grupper. I tegnspråkfaget skal elevene kunne finne sine egne uttrykk, ytre seg, bli forstått og få svar.

Norsk tegnspråk er et visuelt-gestuet og nasjonalt språk som er utviklet i døvemiljøet i Norge. Språket betegnes som visuelt fordi det mottas gjennom synet og fungerer uavhengig av lyd. Det betegnes som gestuet fordi det utføres med bevegelser av hender, øyne, ansikt, øyenbryn, munn, hode og kropp. Norsk tegnspråk har geografiske og sosiale varianter. Tegnspråkfaget skal legge til rette for at eleven skal kunne utvikle språk- og tekstkompetanse ut fra de evner og forutsetninger den enkelte har. Kompetanse i å uttrykke seg og samhandle med andre er både et mål i seg selv og et redskap for læring og forståelse i alle fag på alle trinn.

Tegnspråkfaget forholder seg til et bredt spekter av tekster i ulike sjangere, både originale tekster på tegnspråk og oversatte eller gjenfortalte tekster fra språk med en annen modalitet eller fra andre tegnspråk. Tekstene kan være spontane eller forberedte. Faget bygger på et utvidet tekstbegrep der tekst kan være satt sammen av tegnspråk, skrift, film og bilder. Opplæringen skal stimulere elevene til å oppleve og skape tegnspråktekster, og bidra til å utvikle gode læringsstrategier i en sammenhengende progresjon gjennom hele det 13-årige løpet.

Norsk tegnspråk gjenspeiler en kultur som er preget av utstrakt kommunikasjon og kulturutveksling både nasjonalt og internasjonalt. Denne tradisjonen har bidratt til å påvirke språk, sosiale omgangsformer og perspektiver. Kulturarven er slik sett en levende tradisjon som forandres og skapes på nytt, og tegnspråkfaget skal oppmuntre elevene til å bli aktive bidragsytere i denne tradisjonen. Å se norsk tegnspråk og døves kultur i et historisk, nasjonalt og globalt perspektiv, kan gi elevene innsikt i og forståelse for samfunnet de er en del av. Med utgangspunkt i denne språksituasjonen kan barn og unge få et bevisst forhold til språklig mangfold og sin egen språkkompetanse.

Norsk tegnspråk er et selvstendig fag med grunnleggende ferdigheter og kompetansemål som er særegne for faget. Læreplanen i norsk tegnspråk må også sees i sammenheng med læreplanen i norsk for hørselshemmede. Sammen utgjør de to språkene det nødvendige grunnlaget for en opplæring av elever som skal bli funksjonelt tospråklige i det norske samfunnet. De to språkene skal også være med på å danne grunnlag for flerspråklighet og gi muligheter for deltakelse på internasjonale arenaer.

GRUNNLEGGENDE FERDIGHETER

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I norsk tegnspråk forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Muntlige ferdigheter i norsk tegnspråk er å lytte og samhandle i ulike kommunikasjonssituasjoner og skape mening gjennom å oppfatte og uttrykke seg på tegnspråk. Å lytte vil si å bruke alle sanser for å forstå, tolke og vurdere andres utsagn. Elevenes muntlige ferdigheter utvikles gjennom aktiv samhandling og bruk av ulike kommunikative strategier. Dette innebærer å mestre muntlige sjangere i stadig mer komplekse situasjoner, og tilpasse språket til formål og mottaker.

Å kunne produsere tegnspråktekst i norsk tegnspråk er å ytre seg på en klar og tydelig måte på tegnspråk. Det er også en måte å utvikle og strukturere ideer og tanker på, og et viktig redskap for læring. Tegnspråkfaget har et særlig ansvar for å utvikle elevenes evne til å planlegge, utforme og bearbeide stadig mer komplekse tegnspråktekster tilpasset ulike formål og mottakere. Produksjon av sammensatte tekster på tegnspråk innebærer at elementer som tegnspråk, skrift, lyd og bilder danner en helhet. Utvikling av ferdigheter i å produsere tegnspråktekster forutsetter systematisk arbeid med tekstkunnskap, ulike strategier og formelle ferdigheter i og på tegnspråk.

Å kunne avlese i norsk tegnspråk er både en grunnleggende ferdighet og en kulturell kompetanse. Avlesing innebærer å oppfatte og skape mening fra tekster i ulike sjangere på skjerm og i direkte kommunikasjon, og å kunne forholde seg kritisk og selvstendig til tekstene. Å kunne avlese innebærer videre å engasjere seg i tekster og få innsikt i andre menneskers tanker, opplevelser og skaperkraft. Det omfatter også å få estetiske opplevelser og utvikle fantasi og indre bilder. Det innebærer videre å kunne finne informasjon i ulike tekster, å lære fag og oppfatte resonnementer og framstillinger i et bredt spekter av tekstformer. Dette gjelder både i direkte samhandling med andre og via en tredjeperson, for eksempel en tolk. Elevene utvikler ferdigheter i avlesing gjennom systematisk arbeid med avlesingsstrategier som er tilpasset formålet og ulike typer tekster i faget. Utviklingen går fra grunnleggende avkodning og forståelse av enkle tekster til å kunne forstå, tolke, reflektere over og vurdere stadig mer komplekse tekster.

Å kunne regne i norsk tegnspråk er å tolke og forstå informasjon i tekster som inneholder tall, størrelser eller geometriske figurer. Det innebærer å kunne vurdere, reflektere over og kommunisere om sammensatte tekster som inneholder grafiske framstillinger, tabeller og statistikk. Regneferdigheter i tegnspråkfaget utvikles gjennom å skape helhetlig mening i stadig mer krevende tekster der ulike uttrykksformer må sees i sammenheng.

Digitale ferdigheter i norsk tegnspråk er å bruke digitale verktøy, medier og læringsressurser for å innhente og behandle informasjon, skape og redigere ulike typer tekster og kommunisere med andre. I denne sammenhengen er det viktig å kunne vurdere og bruke kilder på en kritisk måte. Utviklingen av digitale ferdigheter er en del av opplæringen i å avlese og produsere stadig mer komplekse tekster, og innebærer å finne, bruke og etter hvert vurdere og referere til digitale kilder i egne tekster.

Elev:	Skole:	Trinn:
Skjema fylt ut av:		Dato:

KOMPETANSEMÅL: NORSK TEGNSPRÅK: 1.-2. TRINN (K06)

Er i gang	Nådd	Avvik
-----------	------	-------

1 MUNTLLIG KOMMUNIKASJON

Hovedområdet muntlig kommunikasjon handler om å lytte til og produsere tegnspråklige ytringer i samhandling med andre og å være en del av et språklig fellesskap. Å lytte og samhandle på tegnspråk er en del av hverdagens omgangsformer og er sentralt for å utvikle sosial og kulturell kompetanse. Lytting er en aktiv handling der eleven ved bruk av alle sanser skal forstå, tolke og vurdere andres utsagn. Gjennom bruk av ulike kommunikative strategier skal eleven utvikle kompetanse i å kommunisere med andre og uttrykke egne tanker, meninger og ideer. Hovedområdet omfatter også utvikling av ulike språklige roller og sjangere og forståelse for hvordan man tilpasser språk og form til ulike mottakere og formål.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

1a	lytte etter, forstå, følge regler for turtaking og gi respons til andre i samtaler, i små og store grupper			
1b	lytte etter, forstå og gjengi informasjon			
1c	leke, improvisere og eksperimentere med håndform, rytme, bevegelse, tegn og meningsbærende elementer			
1d	uttrykke seg sammenhengende om opplevelser, erfaringer, egne følelser og meninger			
1e	kommunisere med andre ved hjelp av digitale medier			
1f	samtale om hvordan valg av tegn, ansiktsuttrykk og kroppsspråk skaper ulik mening i tegnspråktekster			
1g	samtale om hva en tolk gjør			

2 TEGNSKRÅKTEKSTER

Hovedområdet tegnspråktekster handler om avlesing, tekstforståelse og tekstsikaping. Dette er parallelle prosesser i den enkeltes opplæringsløp og omfatter den første avlesings- og produksjonsopplæringen og den systematiske videreutviklingen av denne kompetansen. Opplæringen skal stimulere elevens lyst og kompetanse i å avlese og skape egne tegnspråktekster, og innebærer at eleven skal avlese ulike typer tekster, både for å lære og oppleve. Krittisk vurdering og analyse inngår også i hovedområdet. Opplæringen skal samtidig bidra til at eleven blir bevisst sin egen utvikling som mottaker og skaper av tegnspråktekster. Å produsere tegnspråktekster innebærer å kommunisere tanker og meninger i ulike typer tegnspråktekster, og å være i stand til å bearbeide tekstene etter tilbakemelding. God tekstkompetanse forutsetter et godt tegnforråd, ferdigheter i tekstbygging, kjennskap til konvensjoner som gjelder tegnspråk og døvekultur, og kompetanse i å tilpasse tekster til formål og mottaker. Sammensatte tekster er en naturlig del av de tekstene elevene skal avlese og skape. Å kunne avlese en sammensatt tegnspråktekst dreier seg om å finne mening i helheten med utgangspunkt i ulike uttrykksformer i teksten. Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

2a	vise forståelse for sammenhengen mellom håndformer og bokstaver			
2b	avlese enkle tekster med sammenheng og forståelse og samtale om innholdet			
2c	bruke egne kunnskaper og erfaringer for å forstå og kommentere innholdet i avleste tekster			
2d	opptre i ulike roller gjennom rollespill, drama og fortelling			
2e	arbeide kreativt med tekstsikaping på tegnspråk			
2f	lage enkle beskrivende og fortellende tekster på tegnspråk			
2g	uttrykke egne tekstopplevelser gjennom tegnspråk, tegninger, bilder og bevegelse			

3 SPRÅK, LITTERATUR OG KULTUR.

Hovedområdet språk, litteratur og kultur handler om norsk, nordisk og internasjonal døvekultur. Elevene skal forstå sin egen språklige situasjon og få kunnskap om tegnspråk som ledd i egen språk- og identitetsutvikling. Elevene skal utvikle forståelse for norsk tegnspråk og tegnspråklige tekster, og få innsikt i hvordan språk og tekst har endret seg over tid og fortsatt er i endring. De skal få mulighet til å sette seg inn i ulike typer tekster fra forskjellige tider og steder. I tillegg skal elevene bli kjent med tradisjoner i norsk tegnspråkhistorie/døvehistorie i et sammenliknende perspektiv mellom nåtid og fortid og i lys av nasjonale og internasjonale impulser.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

3a	samtale om noen likheter og forskjeller mellom tegnspråk og norsk			
3b	samtale om likheter og forskjeller i ulike teksttyper			
3c	kjenne til ulike håndalfabetet			
3d	samtale om steds- og persontegn og diskutere opprinnelse til slike tegn			
3e	samtale om personer og handling i eventyr og fortellinger			

Kommentar:

Sum:

(Totalt 19 mål)

Elev:	Skole:	Trinn:
Skjema fylt ut av:		Dato:

KOMPETANSEMÅL: NORSK TEGNSPRÅK: 3.-4. TRINN (K06)

Er i gang	Nådd	Avvik
-----------	------	-------

1 MUNTLLIG KOMMUNIKASJON

Hovedområdet muntlig kommunikasjon handler om å lytte til og produsere tegnspråklige ytringer i samhandling med andre og å være en del av et språklig fellesskap. Å lytte og samhandle på tegnspråk er en del av hverdagens omgangsformer og er sentralt for å utvikle sosial og kulturell kompetanse. Lytting er en aktiv handling der eleven ved bruk av alle sanser skal forstå, tolke og vurdere andres utsagn. Gjennom bruk av ulike kommunikative strategier skal eleven utvikle kompetanse i å kommunisere med andre og uttrykke egne tanker, meninger og ideer. Hovedområdet omfatter også utvikling av ulike språklige roller og sjangere og forståelse for hvordan man tilpasser språk og form til ulike mottakere og formål.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

1a	lytte etter, gjenfortelle, forklare og reflektere over innholdet i tegnspråktekster			
1b	bruke et egnet tegn- og begrepsforråd til å samtale om faglige emner, fortelle om egne erfaringer og uttrykke egne følelser og meninger			
1c	samhandle med andre gjennom lek, dramatisering, samtale og diskusjoner, og praktisere regler for gruppesamtaler			
1d	ta imot, gi og forklare beskjeder			
1e	forklare hvordan man gjennom språk kan krenke andre			
1f	samtale om hvordan man bruker tolk			

2 TEGNSKRÅKTEKSTER

Hovedområdet tegnspråktekster handler om avlesing, tekstforståelse og tekstsaking. Dette er parallelle prosesser i den enkeltes opplæringsløp og omfatter den første avlesings- og produksjonsopplæringen og den systematiske videreutviklingen av denne kompetansen. Opplæringen skal stimulere elevens lyst og kompetanse i å avlese og skape egne tegnspråktekster, og innebærer at eleven skal avlese ulike typer tekster, både for å lære og oppleve. Kritisk vurdering og analyse inngår også i hovedområdet. Opplæringen skal samtidig bidra til at eleven blir bevisst sin egen utvikling som mottaker og skaper av tegnspråktekster. Å produsere tegnspråktekster innebærer å kommunisere tanker og meninger i ulike typer tegnspråktekster, og å være i stand til å bearbeide tekstene etter tilbakemelding. God tekstkompetanse forutsetter et godt tegnforråd, ferdigheter i tekstbygging, kjennskap til konvensjoner som gjelder tegnspråk og døvekultur, og kompetanse i å tilpasse tekster til formål og mottaker. Sammensatte tekster er en naturlig del av de tekstene elevene skal avlese og skape. Å kunne avlese en sammensatt tegnspråktekst dreier seg om å finne mening i helheten med utgangspunkt i ulike uttrykksformer i teksten. Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

2a	avlese, forstå, sammenfatte og samtale om innholdet i tegnspråktekster for barn			
2b	trekke slutninger på grunnlag av forståelse for sammenhengen mellom hovedinnhold og detaljer i tekster			
2c	finne opplysninger i sammensatte tekster			
2d	gjenfortelle enkle tekster fra norsk til tegnspråk og fra tegnspråk til norsk			
2e	lage enkle fortellende, beskrivende og argumenterende tekster på tegnspråk			
2f	diskutere og vurdere egne og andres tekster			
2g	gjenkjenne og bruke de språklige virkemidlene gjentakelse, kontrast og enkle språklige bilder			
2h	bruke digitale verktøy i arbeid med tekstsaking			
2i	ordne tekster med tittel, innledning, hoveddel og avslutning			
2j	lage fortellinger ved å kombinere tegnspråk og bilder			
2k	framføre tegnspråktekster for medelever			

3 SPRÅK, LITTERATUR OG KULTUR.

Hovedområdet språk, litteratur og kultur handler om norsk, nordisk og internasjonal døvekultur. Elevene skal forstå sin egen språklige situasjon og få kunnskap om tegnspråk som ledd i egen språk- og identitetsutvikling. Elevene skal utvikle forståelse for norsk tegnspråk og tegnspråklige tekster, og få innsikt i hvordan språk og tekst har endret seg over tid og fortsatt er i endring. De skal få mulighet til å sette seg inn i ulike typer tekster fra forskjellige tider og steder. I tillegg skal elevene bli kjent med tradisjoner i norsk tegnspråkhistorie/døvehistorie i et sammenliknende perspektiv mellom nåtid og fortid og i lys av nasjonale og internasjonale impulser. Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

3a	utforske og kjenne til språkets grunnleggende formverk			
3b	samtale om noen språklige virkemidler i tegnspråktekster			
3c	uttrykke tanker om tekster fra ulike tider og kulturer			
3d	gi uttrykk for egne opplevelser og meninger om barnelitteratur, teater, filmer, dataspill og TV-programmer			
3e	beskrive geografiske varianter av norsk tegnspråk			
3f	gjenkjenne og avlese noe svensk enhåndsalphabet			
3g	avlese og forstå noe svensk og dansk tegnspråk			
3h	beskrive hvordan ulike elementer i tegnspråk fungerer sammen			
3i	beskrive likheter og forskjeller i døvekulturen og norsk kultur for hørende før og nå			
3j	gi en enkel presentasjon av enhåndsalphabetet, tohåndsalphabetet og det samiske håndalfabetet			
3k	beskrive møteplasser for døvekultur før og nå			

Kommentar:

Sum:

(Totalt 28 mål)

Elev:	Skole:	Trinn:
Skjema fylt ut av:		Dato:

KOMPETANSEMÅL: NORSK TEGNSPRÅK: 5.-7. TRINN (K06)

Er i gang	Nådd	Avvik
-----------	------	-------

1 MUNTLLIG KOMMUNIKASJON

Hovedområdet muntlig kommunikasjon handler om å lytte til og produsere tegnspråklige ytringer i samhandling med andre og å være en del av et språklig fellesskap. Å lytte og samhandle på tegnspråk er en del av hverdagens omgangsformer og er sentralt for å utvikle sosial og kulturell kompetanse. Lytting er en aktiv handling der eleven ved bruk av alle sanser skal forstå, tolke og vurdere andres utsagn. Gjennom bruk av ulike kommunikative strategier skal eleven utvikle kompetanse i å kommunisere med andre og uttrykke egne tanker, meninger og ideer. Hovedområdet omfatter også utvikling av ulike språklige roller og sjangere og forståelse for hvordan man tilpasser språk og form til ulike mottakere og formål.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

1a	lytte til og videreutvikle innspill fra andre og skille mellom meninger og fakta			
1b	uttrykke og grunngi egne standpunkter og vise respekt for andres			
1c	gi eksempler på og reflektere over hvordan språk kan uttrykke og skape holdninger til enkeltindivider og grupper av mennesker			
1d	innlede til og lede møter og diskusjoner			
1e	drøfte og vurdere skjønnlitterære tekster med utgangspunkt i egne opplevelser og med forståelse for språk og innhold			
1f	vurdere andres tegnspråklige framføringer ut fra faglige kriterier			
1g	forstå og gjengi enkle ytringer på et tegnspråk fra et engelskspråklig land			

2 TEGNSKRÅKTEKSTER

Hovedområdet tegnspråktekster handler om avlesing, tekstforståelse og tekstskaping. Dette er parallelle prosesser i den enkeltes opplæringsløp og omfatter den første avlesings- og produksjonsopplæringen og den systematiske videreutviklingen av denne kompetansen. Opplæringen skal stimulere elevens lyst og kompetanse i å avlese og skape egne tegnspråktekster, og innebærer at eleven skal avlese ulike typer tekster, både for å lære og oppleve. Kritisk vurdering og analyse inngår også i hovedområdet. Opplæringen skal samtidig bidra til at eleven blir bevisst sin egen utvikling som mottaker og skaper av tegnspråktekster. Å produsere tegnspråktekster innebærer å kommunisere tanker og meninger i ulike typer tegnspråktekster, og å være i stand til å bearbeide tekstene etter tilbakemelding. God tekstkompetanse forutsetter et godt tegnforråd, ferdigheter i tekstbygging, kjennskap til konvensjoner som gjelder tegnspråk og døvekultur, og kompetanse i å tilpasse tekster til formål og mottaker. Sammensatte tekster er en naturlig del av de tekstene elevene skal avlese og skape. Å kunne avlese en sammensatt tegnspråktekst dreier seg om å finne mening i helheten med utgangspunkt i ulike uttrykksformer i teksten. Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

2a	avlese et bredt utvalg tegnspråktekster i ulike sjangere og av ulik kompleksitet og reflektere over innhold og form			
2b	uttrykke egne opplevelser av og begrunne egne synspunkter på avleste tekster			
2c	referere og oppsummere tegnspråktekster			
2d	produsere fortellende, beskrivende, reflekterende og argumenterende tekster, og tilpasse egne tekster til formål og mottaker			
2e	strukturere og bygge opp tegnspråktekster i ulike sjangere med variert tegnforråd og setningsbygning			
2f	eksperimentere med ulike tegnspråklige virkemidler og stilvarianter			
2g	vurdere andres tegnspråktekster ut fra faglige kriterier og bearbeide egne tekster på bakgrunn av tilbakemeldinger			
2h	presentere fagstoff med forståelse for hvem mottakergruppen er			
2i	forstå, tolke og sammenholde opplysninger fra flere uttrykksformer i en sammensatt tekst			
2j	bruke digitale verktøy i produksjon av tegnspråktekster og sammensatte tekster			
2k	bruke bibliotek og digitale informasjonskanaler på en målrettet måte, og gjøre rede for bruk av kilder			

3 SPRÅK, LITTERATUR OG KULTUR.

Hovedområdet språk, litteratur og kultur handler om norsk, nordisk og internasjonal døvekultur. Elevene skal forstå sin egen språklige situasjon og få kunnskap om tegnspråk som ledd i egen språk- og identitetsutvikling. Elevene skal utvikle forståelse for norsk tegnspråk og tegnspråklige tekster, og få innsikt i hvordan språk og tekst har endret seg over tid og fortsatt er i endring. De skal få mulighet til å sette seg inn i ulike typer tekster fra forskjellige tider og steder. I tillegg skal elevene bli kjent med tradisjoner i norsk tegnspråkhistorie/døvehistorie i et sammenliknende perspektiv mellom nåtid og fortid og i lys av nasjonale og internasjonale impulser. Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

3a	beskrive hvordan tegnspråktekster er bygd opp ved hjelp av begreper fra grammatikk og tekstkunnskap			
3b	finne språklige særtrekk i sitt eget miljø og sammenligne med andre varianter av tegnspråk			
3c	forklare noen likheter og forskjeller mellom å bruke tegnspråk spontant og forberedt			
3d	gi eksempler på hvordan tegn dannes og endres over tid			
3e	forstå og gjenfortelle enkle tekster på svensk og dansk tegnspråk			
3f	presentere nordiske døve kunstnere og deres arbeid			
3g	gjøre rede for utviklingstrekk i døves historie			
3h	diskutere og vurdere bruk av tegnspråk i media og digitale informasjonskanaler			

Kommentar:

Sum:

(Totalt 26 mål)

Elev:	Skole:	Trinn:
Skjema fylt ut av:		Dato:

KOMPETANSEMÅL: NORSK TEGNSPRÅK 8.-10. TRINN (K06)

Er i gang	Nådd	Avvik
-----------	------	-------

1 MUNTLLIG KOMMUNIKASJON Hovedområdet muntlig kommunikasjon handler om å lytte til og produsere tegnspråklige ytringer i samhandling med andre og å være en del av et språklig fellesskap. Å lytte og samhandle på tegnspråk er en del av hverdagens omgangsformer og er sentralt for å utvikle sosial og kulturell kompetanse. Lytting er en aktiv handling der eleven ved bruk av alle sanser skal forstå, tolke og vurdere andres utsagn. Gjennom bruk av ulike kommunikative strategier skal eleven utvikle kompetanse i å kommunisere med andre og uttrykke egne tanker, meninger og ideer. Hovedområdet omfatter også utvikling av ulike språklige roller og sjangere og forståelse for hvordan man tilpasser språk og form til ulike mottakere og formål. Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:			
1a	uttrykke og begrunne egne meninger i diskusjoner og vurdere hva som er saklig argumentasjon		
1b	drøfte hvordan språkbruk kan virke diskriminerende og trakasserende		
1c	delta i samtaler om litteratur, teater og film med spesiell vekt på døvekultur		
1d	vurdere egne og andres tegnspråklige framføringer etter faglige kriterier		
1e	forstå og gjengi enkle ytringer med «International Sign» - IS		
1f	gjøre rede for retten til å bruke tolk		
2 TEGNSKRÅKTEKSTER Hovedområdet tegnspråktekster handler om avlesing, tekstforståelse og tekstskaping. Dette er parallelle prosesser i den enkeltes opplæringsløp og omfatter den første avlesings- og produksjonsopplæringen og den systematiske videreutviklingen av denne kompetansen. Opplæringen skal stimulere elevens lyst og kompetanse i å avlese og skape egne tegnspråktekster, og innebærer at eleven skal avlese ulike typer tekster, både for å lære og oppleve. Kritisk vurdering og analyse inngår også i hovedområdet. Opplæringen skal samtidig bidra til at eleven blir bevisst sin egen utvikling som mottaker og skaper av tegnspråktekster. Å produsere tegnspråktekster innebærer å kommunisere tanker og meninger i ulike typer tegnspråktekster, og å være i stand til å bearbeide tekstene etter tilbakemelding. God tekstkompetanse forutsetter et godt tegnforråd, ferdigheter i tekstbygging, kjennskap til konvensjoner som gjelder tegnspråk og døvekultur, og kompetanse i å tilpasse tekster til formål og mottaker. Sammensatte tekster er en naturlig del av de tekstene elevene skal avlese og skape. Å kunne avlese en sammensatt tegnspråktekst dreier seg om å finne mening i helheten med utgangspunkt i ulike uttrykksformer i teksten. Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:			
2a	avlese, oppsummere hovedinnholdet og trekke ut relevant informasjon i tegnspråktekster		
2b	orientere seg i store tekstmengder for å finne relevant informasjon		
2c	avlese kritisk og vurdere om tekster er troverdige		
2d	drøfte ulike måter å argumentere på i tegnspråktekster		
2e	analysere og drøfte ulike uttrykksmåter og tekststrukturer i tegnspråk		
2f	gjenkjenne de språklige virkemidlene humor, ironi, kontraster, sammenligninger, symboler og språklige bilder og bruke dem i egne tekster		
2g	vurdere estetiske virkemidler i sammensatte tekster og reflektere over hvordan vi påvirkes av språk, lyd og bilder		
2h	tolke og vurdere ulike former for sammensatte tekster		
2i	uttrykke seg med et variert tegnforråd og mestre formverk og tekstbinding i ulike typer tekster		
2j	produsere kreative, informative, reflekterende og argumenterende tekster med begrunnede synspunkter, tilpasset mottaker og formål		
2k	framføre enkle presentasjoner, gjenfortellinger, rollespill og dramatiseringer med utgangspunkt i litteratur, teater eller film		
2l	vurdere egne og andres tekster og egen tekstskaping ved hjelp av kunnskap om språk og tekst		
2m	bruke digitale verktøy til arkivering og systematisering av eget arbeid		
2n	bruke ulike medier, kilder og estetiske uttrykk i egne tegnspråkfaglige og tverrfaglige tekster		
3 SPRÅK, LITTERATUR OG KULTUR. Hovedområdet språk, litteratur og kultur handler om norsk, nordisk og internasjonal døvekultur. Elevene skal forstå sin egen språklige situasjon og få kunnskap om tegnspråk som ledd i egen språk- og identitetsutvikling. Elevene skal utvikle forståelse for norsk tegnspråk og tegnspråklige tekster, og få innsikt i hvordan språk og tekst har endret seg over tid og fortsatt er i endring. De skal få mulighet til å sette seg inn i ulike typer tekster fra forskjellige tider og steder. I tillegg skal elevene bli kjent med tradisjoner i norsk tegnspråkhistorie/døvehistorie i et sammenliknende perspektiv mellom nåtid og fortid og i lys av nasjonale og internasjonale impulser. Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:			
3a	gjøre rede for hvilke verdier og tenkemåter som kommer fram i ulike tegnspråktekster		
3b	drøfte den tegnspråklige fortellertradisjonen i egen og andre døvekulturer før og nå		
3c	gjøre rede for ulike arenaer hvor døvekulturen utspilles, og drøfte endringer i døvesamfunnet i Norge i et historisk perspektiv		
3d	drøfte hvordan døve framstilles i litteratur, teater og film		
3e	gjøre rede for og sammenligne rettighetene til tegnspråklige og samiske/minoritetsspråklige i Norden og i andre deler av verden		
3f	forstå og gjengi et utvalg tekster på svensk og dansk tegnspråk og norsk tegnspråk		
3g	beherske grammatiske begreper som beskriver hvordan språk er bygd opp		
3h	beskrive likheter og forskjeller mellom ulike varianter av norsk tegnspråk og mellom ulike nordiske tegnspråk		
3i	gjøre rede for likheter og forskjeller i slang og ungdomsspråk på tegnspråk og norsk		
3j	drøfte spørsmål knyttet til kultur, språk og identitet		
3k	bruke tegnspråktekster og annen bilde- og tekstinformasjon som er hentet fra bibliotek, Internett og massemedier, utvise kildekritikk og referere til kildebruken		
3l	presentere resultatet av fordypning i et selvvalgt emne knyttet til tegnspråk, døves historie, kultur og organisasjonsliv, og begrunne egne valg		

Kommentar:

Sum:

(Totalt 32 mål)